

قلیان پرطرفدارتر یا کتاب؟

تهران (پانا) - در یک تحقیق میدانی علاقه‌مندان مصرف قلیان در چایخانه‌ها با خوانندگان کتاب در کتابخانه‌ها مقایسه شدند.

به گزارش روزنامه آرمان امروز، سال‌هاست که علاقه ما ایرانیان به مطالعه و کتاب خواندن کاهش یافته و این مساله به دلایل مختلفی مرتبط می‌شود که شاید از حوصله این یادداشت خارج باشد، اما اینکه مردم ما حوصله کمتری برای مطالعه دارند چند دلیل عمده دارد که به راحتی با یک تحقیق جامعه‌شناسانه و روانشناسانه قابل بررسی است. ما مردم بی‌حوصله‌ای هستیم و این بی‌حوصلگی نشات گرفته از ذهن ناآرامی است که شاید محصول زندگی امروز با رفت‌وآمدهای سریع و بی‌تمرکز است و قطعاً در این سبب مطالعه جای کمتری پیدا می‌کند.

علاقه مردم در رسیدن به سود سریع آنها را ملزم می‌کند اوقاتشان را با مطالعه‌ای که می‌تواند در درآمدت روی اطلاعات و توانمندی زندگی‌شان موثر باشد دور کند، چراکه معتقد هستیم مطالعه نمی‌تواند گره از امروز ما بگشاید و زندگی در امروز شرایطی دارد که باید آینده را خیلی در فاصله‌ها نبینی. نکته دیگر برمی‌گردد به سبک و سیاق فرهنگ‌سازی، اینکه ما نتوانسته‌ایم فرهنگ کتابخوانی را در روح و روان مخاطبان جای بدهیم به این نکته برمی‌گردد که احتمالاً اولویت کتاب به ردیف‌های اول و دوم و چندم زندگی نزدیک نمی‌شود و پرکردن چاله‌چوله‌های روزمره برای قشر وسیعی از افراد جامعه این اجازه را نمی‌دهد که کتاب در ساعات فراغت زندگی افراد جای خود را پیدا کند.

برنا نوشت؛ در یک تحقیق میدانی و در یک تایم مشخص از روز به‌همراه یک گروه تحقیق و برنامه‌ساز جهت بررسی دو مکان متفاوت را بازدید کردیم. آمار جالب و تامل‌برانگیز به دست آمده انگیزه‌ای شد تا نگاه وسیع‌تری به موضوع داشته باشیم. در فصل بهار و در روزهای انتهایی ماه فروردین و ابتدایی اردیبهشت همزمان چند کتابخانه و چند سفره‌خانه (چایخانه) را به‌لحاظ تعداد حضور افراد مقایسه کردیم. علاقه‌مندان به مطالعه در خوش‌بینانه‌ترین حالت یک‌چهارم علاقه‌مندان مصرف قلیان در سفره‌خانه‌ها بودند. اما ماجرا به این قصه ختم نشد.

ر ادامه این بررسی میدانی حاضران در سفره‌خانه‌ها که از گروه سنی ۲۰ تا ۴۵ سال بودند وارد بحث و مذاکره شدیم. برعکس آنچه در تصورمان بود تنها ۱۵ درصد افراد حاضر در سه سفره‌خانه مرکزی شهر بیکار و فاقد تحصیلات آکادمیک بودند. ۳۵ درصد دارای شغل ثابت آزاد، ۴۰ درصد افراد تحصیلکرده با شغل مرتبط تحصیلی در حرفه‌های مختلف دولتی یا شرکت‌های تخصصی با دستمزدهایی بالاتر از آنچه مردم امروز جامعه می‌گیرند به دست آمدند. اما کار به اینجا ختم نشد. میزان اطلاعات و مطالعه روزانه این افراد در حوزه‌های مختلف خبری عددی قابل بررسی و تحلیل بود، چراکه این افراد با استفاده از اینترنت بخش اعظمی از وقت خود را در سفره‌خانه‌ها به مطالعه، تحقیق و یا چالش‌های خبری در حوزه‌های مختلف ورزشی، سیاسی، اقتصادی و.. می‌گذراندند.

نکته جالب‌تر اینکه حتی در مباحث اقتصادی کار به معاملات و حتی مشاوره‌های مختلف نیز کشیده می‌شد که مشخص شد در واقع اوقات افراد حاضر در سفره‌خانه‌ها آن‌طور که به‌نظر می‌آید هم به بطالت نمی‌گذرد؛ شاید جالب باشد بدانید بسیاری از جلسات کاری و تخصصی در چایخانه‌ها و سفره‌خانه‌ها انجام می‌شود طوری که به‌شکل ثابت روزانه برخی از افراد از دو تا سه و نیم ساعت از وقت خود را در این اماکن سپری می‌کنند. فضای مجازی

به‌ZWNJ&عنوان یک عامل موثر خبری که دارای آپشن‌ZWNJ&های موثر در سرگرم‌ZWNJ&سازی، اطلاع‌ZWNJ&رسانی و به‌ZWNJ&خصوص اخبار زرد است، تاثیر مهمی در افق سرانه مطالعه کشور ما داشته و نمی‌ZWNJ&توان نادیده گرفت که بخش اعظمی از افراد تحصیلکرده جامعه با این مساله دست به گریبان هستند. البته این پدیده یکی از عوامل اصلی سرگرم‌ZWNJ&سازی در سفره‌ZWNJ&خانه‌ZWNJ&هاست که اتفاقاً ارائه اینترنت رایگان یکی از آپشن‌ZWNJ&های اصلی برخی سفره‌ZWNJ&خانه‌ZWNJ&ها محسوب می‌ZWNJ&شود. به هر حال باید پذیرفت اعداد و ارقامی که در سفره‌ZWNJ&خانه‌ZWNJ&ها و چایخانه‌ZWNJ&ها رد و بدل می‌ZWNJ&شود و اعداد و ارقامی که در گردش اقتصادی کتاب می‌ZWNJ&چرخد فاصله بسیاری دارد و بی‌ZWNJ&تردید همگان بر این قضیه اذعان دارند که متاسفانه یکی از مشاغل پردرآمد این روزها متعلق به سفره‌ZWNJ&خانه‌ZWNJ&داران است که به‌ZWNJ&خصوص در ساعات عصرگاهی و شبانه‌گاهی، خاصه در زمان پخش مسابقات فوتبال در حد یک رکورد مشتری‌ZWNJ&داری می‌ZWNJ&کنند.

اینکه این دو مقوله متفاوت و شاید بی‌ZWNJ&ربط به عنوان موضوع این یادداشت و گزارش انتخاب شد دو دلیل عمده دارد: (۱) وضعیت اقتصادی کتاب که جز در حوزه کتاب‌ZWNJ&های آموزشی و به‌ZWNJ&خصوص کمک درسی که سالیانه چاپ مجدد و به‌ZWNJ&روزی دارند اوضاع مناسبی نیست. (۲) قلیان چرا تا این حد توانسته در میان دختران و پسران نوجوان و جوان و حتی بزرگسالان صاحب طرفدار باشد که حاضرند بابت آن بدون کوچک‌ZWNJ&ترین تخفیفی هزینه کنند اما این همه مراکز فروش کتاب با تخفیف‌ZWNJ&های بالا نگران روشن‌ZWNJ&ماندن چراغشان هستند، قطعاً نیاز است این مساله توسط آسیب‌ZWNJ&شناسان اجتماعی مورد بررسی ویژه قرار گیرد.

پی‌ZWNJ&نوشت: بی‌ZWNJ&تردید هدف ما از این مطلب تأییدکردن یا متوقف‌ZWNJ&کردن فعالیت چایخانه و سفره‌ZWNJ&خانه‌ZWNJ&ها نیست؛ قطعاً این روش نمی‌ZWNJ&تواند در میزان علاقه مخاطبش موثر باشد، چراکه بیش از سفره‌ZWNJ&خانه و چایخانه در هر شهری از این مملکت ما مراکز ورزشی و تفریحی داریم اما همه مردم کشورمان اهل ورزش نیستند، قرار نیست کسی از نان خوردن بیفتد، قرار نیست کار کسی تعطیل شود، موضوع بالا یک مقایسه فانتزی بود بین طرفداران قلیان و کتاب که هر کدام می‌ZWNJ&تواند تاثیر متفاوتی بر آینده زندگی افراد داشته باشد.